

ANDRE FORHOLD I TRANSITT- OG VENTEFASEN

Tema

- Taushetsplikt
- Menneskehandel
- Aldersvurderinger
- Advokatordningen
- Dublin- prosedyre
- Vedtak

TAUSHETSPLIKT

Taushetsplikt

- Definisjon:
  - Taushetsplikt er plikten til å sørge for at andre ikke får kjennskap til visse opplysninger, verken ved å fortelle om det eller ved å overlate dokumenter til andre
- Hovedregel: representanter og verger er pålagt taushetsplikt etter vergemålsloven § 46

Taushetsplikt

- Hva har representanten taushetsplikt om?
  - «personlige forhold» f.eks.
    - Opplysninger om asylsaken
    - Opplysninger om fysisk og psykisk helse
    - Opplysninger som er betrodd
    - Opplysninger om og holdninger til legning, religion eller overbevisning

Taushetsplikt

Hvem har du taushetsplikt overfor?

- ALLE!, herunder
  - Mottak og omsorgssenter
  - Barnevern
  - Politi
  - UDI
  - Andre representanter
- Taushetsplikten gjelder ikke ovenfor Fylkesmannen som har en utstrakt veiledningsplikt

Taushetsplikt – unntak

- Det er ikke taushetsbelagt at man er oppnevnt som representant eller verge
- Det er ikke taushetsbelagt å gi opplysninger om rammene for oppdraget som representant eller verge
- Barnets samtykke
  - Må samtykke være skriftlig?
  - Forstår barnet hva samtykke innebærer?
  - Fritaket fra taushetsplikten rekker ikke lengre enn det samtykket omfatter

Taushetsplikt – unntak

- Opplysningsplikt
  - Plikt til å gi opplysninger videre til en angitt person eller en offentlig instans
  - Opplysningsplikt må ha hjemmel i lov
    - Eksempler:
      - Barnevernloven § 6-4 pålegger opplysningsplikt ved mistanke om menneskehandel, alvorlig omsorgssvikt eller vedvarende alvorlig atferdsvansker
      - Fare for liv og helse
      - Representanter og verger plikter å gi de opplysninger om oppdraget som Fylkesmannen ber om jf. vergemålsloven § 47

Representantens rett på opplysninger

- Utøver partsrettigheter på vegne av den mindreårige
- Rett til innsyn
- Adgang til å klage på enkeltvedtak på vegne av den mindreårige

MENNESKEHANDEL

Hva er menneskehandel?

- Utnyttelse av en person til:
  - a) Prostitusjon
  - b) Tvangsarbeid eller tvangstjenester, herunder tigging
  - c) Krigstjeneste i fremmed land eller
  - d) Fjerning av vedkommendes organer
- For voksne er det videre et vilkår at vedkommende utnyttes ved bruk av vold, trusler, misbruk av sårbar situasjon eller annen utilbørlig adferd eller at vedkommende blir lurt.
- Menneskehandel er straffbart og har en strafferamme mellom 6 og 10 år avhengig hvor grov utnyttelsen er.

Eksempler på menneskehandel

- Barn som selger narkotika
- Barn som reiser til Norge for å jobbe, stjele eller tigge
  - F. eks.: hushjelper, kjøkkenhjelper, tiggere
- Bruk av barn til å smugle narkotika e.l.
- Prostitusjon

Menneskehandel

Hva bør representant/verge tenke over?

- Barnet forteller om arbeid/tjeneste som ikke er egnet for barn
- Hva barnet forteller om reisen til Norge og hvem som reiste med barnet
- Barnet har en mobiltelefon, ulike sim-kort, skjuler telefonsamtaler
- Har verdigjenstander som er åpenbart ikke er kjøpt av lommepenger eller gitt av personer ansvarlig for omsorg, kan ikke forklare hvordan man kom i besittelse av gjenstandene
- Det er voksen-personer rundt barnet du ikke helt hvem er, som viser stor interesse, ikke er i slekt eller har en vag forklaring på hvordan man ble kjent
  - Barnet og personen har ulike forklaringer på bekjentskapet
- Barnet oppgir en høyere alder enn fremtoning og atferd tilsier
- Avvikende oppførsel i fra barn på samme alder
- Underernært, trett, utmattet

ALDERSVURDERINGER

Fylkesmannen og alder

- Fylkesmannen tar utgangspunkt i oppgitt alder fram til endelig alder er fastsatt i UDIs vedtak
- Søkeren mister ikke rett på representant selv om aldersundersøkelsen konkluderer med at søkeren mest sannsynlig er voksen
- Søkeren mister ikke rett på representant ved flytting til voksenmottak
- Fylkesmannen kan opphøre representantoppdraget dersom det er overveiende sannsynlig at søkeren i er over 18 år- i så tilfelle vil dere få mulighet til å uttale dere, og vedtak om opphør med klageadgang

Representantens aldersvurdering

- Representanten vil bli spurt om å uttale seg om søkers alder
- Jo mer konkret, presist og begrunnet svar du kan gi jo større sannsynlighet er det for at din uttalelse vil bli vektlagt
- Momenter du kan trekke fram er:
  - Din oppfatning av utseende og modenhet
  - Opplysninger om alder han har gitt til deg
  - Sammenliknet med andre på mottaket fremstår han eldre/ynge enn han oppgir
- Husk at sårbar ikke er det samme som ung

Aldersundersøkelsen

- En medisinsk aldersundersøkelse kan tilbys enslige mindreårige asylsøkere dersom det ikke er mulig å fastslå med rimelig sikkerhet at asylsøkeren er over eller under 18 år
- Representanten og søkeren må samtykke til aldersundersøkelse
- Aldersundersøkelsen består av en tannundersøkelse og røntgen av hånd og håndrot
- Legene angir hvilken alder de tror søkeren har, og vurder sannsynligheten for at oppgitt alder kan stemme
- Resultatet kategoriseres i bokstavene A-J

Aldersvurderinger

- Endelig fødselsdato fastsettes av UDI i vedtak
- For å vurdere alder vektlegger UDI disse momentene:
  - Søkers utseende og fremtoning
  - Andres uttalelse om hans/hennes alder
  - Aldersundersøkelsen
  - Søkers opplysninger under intervjuet og opplysninger gitt tidligere
  - Om søkeren har fremlagt dokumentasjon på oppgitt alder
  - Representantens uttalelse

ADVOKATORORDNINGEN

Rett på advokat

- EMA har rett på advokatbistand i første instans
- UDI er ansvarlig for advokatordningen
- Tildeling av advokat kan skje på ulike stadier av saksbehandlingen
- Som hovedregel skal advokat oppnevnes innen rimelig tid før vedtak
- Når advokat tildeles i forkant av asylintervjuet skal advokaten ha samtale med EMA, fortrinnsvis per telefon
- UDI kan unnlate å oppnevne advokat dersom den medisinske aldersundersøkelsen utelukker at søkeren er under 18 år

Ofte stilte spørsmål om advokatorordningen

- Hvordan vet jeg om advokat er oppnevnt, og hvem?

Representanten skal få kopi av advokatens tildelingsbrev, ta ellers kontakt med UDI

- Hvor mye tid har advokaten per sak?

Advokaten har 3 timer i førsteinstans og inntil 5 timer i klageomgangen

- Hva er advokatens oppgave?

Advokaten skal bistå søkeren i asylprosessen, forkynne vedtak og påklage vedtaket hvis det er aktuelt

- Hvilken kontakt skal jeg ha med advokaten?

Du må orientere advokaten om forhold som kan ha betydning for asylvedtaket eller klagen

DUBLIN- PROSEDYRE

Dublin III- forordningen

- Fremforhandlet mellom EU- landene
- Dublin III- forordningen trådte i kraft 01.01.2014
- Forordningen gjelder som norsk lov, jf. utlendingsloven § 32 (1) B
- Prosessuell behandling av søknaden om beskyttelse- gir adgang til å ikke realitetsbehandle søknaden i Norge
- Hensikten er blant annet å hindre asylsøknader fra samme person i flere land – EU et land, samme forpliktelser etc.
- Som utgangspunkt er det landet søkeren først kommer til ansvarlig for å behandle søknaden

Enslige mindreårige asylsøkere

- Returneres etter Dublin III- forordningen dersom:
  - **Over 18 år-** aldersvurderingen blir derfor viktig
  - **Mindreårig** og nære familiemedlemmer i et annet europeisk land
  - **Mindreårig** og fått behandlet søknaden i et annet europeisk land- men merk utlendingsloven § 32 (1) a.
- Rett på advokat
- Representanten må sørge for at søkeren forstår hva prosessen innebærer og holde seg oppdatert om status i saken

VEDTAK

Vedtak ved søknad om beskyttelse- relevante bestemmelser

- Utlendingsloven § 28 – innvilgelse gir flyktningstatus
- Utlendingsloven § 38- innvilgelse etter sterke menneskelige hensyn, kan gjøres begrenset
- Utlendingsloven § 38 jf. forskriften § 8-8, tidsbegrenset mellom 16 og 18 år
- Utlendingsloven § 32- avslag etter internasjonale forpliktelser, f. eks Dublin III
- Utlendingsloven § 35- overføringsflyktninger

Representantens oppgaver ved vedtak

- Sørg for å få kopi av vedtaket
- Les hele vedtaket- her står rettigheter og plikter
- Sjekk fødselsdatoen- er søkeren fortsatt mindreårig?
- Sørg for at advokaten forkynner vedtaket innen rimelig tid
- Vurder sammen med søkeren og advokaten om vedtaket bør påklages
- Advokaten har ansvar for å utforme klagen